

Nachttrek van KOPERWIEKEN in de herfst van 1960

Door Th. Belterman,
Truus Bloem-Margadant
en F. Bloem

Hoewel het in de bedoeling lag om door een telefonische oproep het hele waarnemingsnet op een daarvoor geschikte avond in actie te brengen (zie Het Vogeljaar, herfst 1960, is het er door het uitblijven van zo'n avond niet van gekomen. Wel hebben wij op zaterdag 29 oktober 's avonds om 11 uur nog te bereiken waarnemers gewaarschuwd. Door het late uur is het toen niet tot een algemene oproep gekomen. Wij hopen, dat de komende herfst gunstiger situaties biedt.

Wij danken de waarnemers, die uit zichzelf verscheidene avonden op eventuele *koperwiekentrek* gelet hebben, voor hun gegevens. Deze zijn in dit artikel verwerkt, waarbij echter in het oog gehouden moet worden, dat de waarnemingen minder vergelijkbaar zijn dan die van 1959, toen er op verschillende plaatsen gelijktijdig op de trek gelet werd.

Voor dit onderzoek hadden zich 64 mensen opgegeven en uit de gegevens van 25 plaatsen met dagtrek en 20 plaatsen met nachttrek is dit overzicht samengesteld. Op 26 september kwamen de eerste *koperwieken* in ons land; ze werden toen overdag gezien op Terschelling, in Amsterdam en Breda en 's avonds werd trek gehoord boven de duinen bij Heemstede en te Best in Noord-Brabant. De korte koude-inval in Scandinavië zal wel tot dit vroege verschijnen geleid hebben. Ook na de weersverslechtering in het noorden op 10 oktober kwam op de daaropvolgende dagen sterke dagtrek voor tijdens constante regen en harde noordwestenwind! *Kramsvogels* trekken bij dit weertype ook wel, maar andere soorten doen dit zelden.

OPROEP

Het ligt in de bedoeling, ook in 1961 een landelijk net van waarnemers van de *koperwiekentrek* te vormen. Wie zich nog niet eerder opgegeven heeft, kan zich melden bij F. Bloem, Veldlaan 8, Bentveld.

Vorige deelnemers ontvangen van zelf een gestencild bericht.

In het algemeen kunnen we wel zeggen, dat er gedurende de hele maand oktober een geregelde lichte nachttrek van *koperwieken* is geweest. Van 23 tot en met 25 oktober en van 29 en 30 oktober kunnen we respectievelijk van een matige en vrij sterke nachttrek spreken. De meeste *koperwieken* zijn in deze herfst gehoord op de late avond van 29 oktober. De rapporteur te Heemstede, F. Koning, meldde voor die avond: „Voor al na tien uur nam de trek sterk toe. Er werd toen regelmatig per 5 minuten 30 maal de roep van een *koperwiek* gehoord. Het stroomde die avond van de regen.”

Ook over Zeeuws-Vlaanderen was de trek sterk. Waarnemers in Zaamslag meldden van 23.05—23.35 121 maal de roep de daarna ging de trek nog lang onverminderd door. Een waarnemer te Drachten hoorde 46 maal de roep in hetzelfde halve uur. In Krimpen aan de IJssel was de trekintensiteit iets minder, in Ede werd er maar een enkele roep gehoord en in Huizen (N.H.) was het geheel stil.

Op Terschelling kwam op de avond van 30 oktober „massale” nachttrek van *koperwieken* voor. In Drachten echter was het aantal die avond gering.

In november ging de nachttrek nog door, zij het in geringere mate. Alleen in de nacht van 12 op 13 november trokken, vooral in de vroege ochtenduren, in het donker nog veel *koperwieken* over. De laatste waarneming is van 7 december te Hengelo.

Een aanwijzing, dat de trekdichtheid plaatselijk verschilt, geven de waarnemingen van 23 en 29 oktober uit Haarlem en Bentveld. Beide keren was het aantal gehoorde geluiden boven Haarlem aanzienlijk groter dan boven Bentveld; de roep van overvliegende *koperwieken* werd op deze plaatsen per kwartier respectievelijk 60 en 7 maal op 23 oktober en 90 en 20 maal op 29

(Slot op blz. 223 onderaan 1e kolom)

oktober gehoord. Misschien is het licht van de stad van invloed op de frequentie van de roep, zodat we met de beoordeling van de trekdichtheid toch heel voorzichtig moeten zijn. Indien we de invloed van het licht buiten beschouwing zouden laten, dan is dit verschijnsel ook te verklaren door stuwing boven de weilandenstrook langs de binnenkant van de duinen aan te nemen.